

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Justitie
t.a.v. mr. C.J.W Vos
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Afdeling Ontwikkeling

Ministerie van justitie
DSR
Dossier _____
Datum 16 JUN 2008
Nummer 08/555096u

Bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

Correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

T: 070 - 361 97 23
F: 070 - 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 12 juni 2008
contactpersoon A.J. Strijers/ R.C. Hartendorp
doorkiesnummer 070 - 361 9770
faxnummer 070 - 361 9746
e-mail A.Strijers@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 12703 ONTW / AS
onderwerp Snelrechtzittingen (motie Teeven en Heerts)

Geachte heer Hirsch Ballin,

In navolging op uw brief van 10 maart 2008 heeft de Raad voor de rechtspraak de presidenten van de rechtbanken bij brief van 31 maart 2008 aandacht gevraagd voor de motie van de Tweede-Kamerleden Teeven en Heerts. In deze brief is de rechtbanken gevraagd aan een beschrijving te geven van de lokale praktijk omtrent de toepassing van (super)snelrecht (**bijlage**). Gevraagd is bijzondere aandacht te besteden aan een (super)snelrechtprocedure voor de berechting van verdachten van (verbaal) geweld tegen hulpverleners, politiefunctionarissen en andere ambtsdragers. In onderstaande brief wordt verslag gedaan van de antwoorden op deze vragen.

Snelrecht

Bijna alle rechtbanken¹ hebben laten weten een vorm van snelrecht of supersnelrecht te kennen. In dit kader wordt onder supersnelrecht verstaan: inhoudelijke behandeling van een zaak binnen de termijn van invezekeringstelling (3 dagen). Snelrecht wil zeggen dat verdachten berecht worden binnen de termijn van inbewaringstelling (14+3 dagen). Voor de behandeling van (super)snelrechtzaken is veelal één of meermalen per week een aparte zitting gereserveerd. Een aantal kleinere rechtbanken² heeft te kennen gegeven niet zo'n zitting te hebben omdat het aanbod van zaken dat daarvoor in aanmerking komt te klein is. Bij deze rechtbanken is het overigens veelal wel mogelijk, indien daartoe aanleiding is, een zaak binnen de termijn van inbewaringstelling op zitting te brengen.

Uit de reacties blijkt dat snelrecht optimaal functioneert als hieronder genoemde condities van toepassing zijn.

(1) De verdachte moet in hechtenis genomen zijn, zodat de dagvaarding snel en zonder veel complicaties kan worden betekend en andere vereiste logistieke handelingen eenvoudig kunnen worden uitgevoerd. Dit houdt in dat alleen delicten waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is

¹ Dit zijn de rechtbanken Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht, Haarlem, Alkmaar, Den Bosch, Breda, Arnhem, Assen, Almelo, Zutphen, Roermond en Zwolle-Lelystad

² Dit zijn de rechtbanken Groningen, Leeuwarden, Maastricht, Dordrecht en Middelburg.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 12 juni 2008
kenmerk UIT 12703 ONTW / AS
pagina 2 van 4

geschikt zijn voor (super)snelrecht. Voorlopige hechtenis is toegestaan in geval van verdenking van een misdrijf waarvoor een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld en indien is voldaan aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 67 Sv e.v.

(2) De rechter en de verdediging moeten tijdig voor de zitting de beschikking hebben over een compleet dossier om de inhoudelijke voorbereiding en behandeling van een zaak mogelijk te maken. De praktijk heeft geleerd dat in veel gevallen de termijnen van inbewaringstelling te kort is om het dossier te completeren. Dit is zeker zo als bijvoorbeeld getuigen moeten worden gehoord. Naar mate een zaak complexer is en/of de termijn tussen aanhouding en behandeling ter zitting korter, wordt het moeilijker aan deze voorwaarde te voldoen. Het risico bestaat dat in geval van een onvolledig dossier de behandeling van een zaak moet worden aangehouden, dat de vordering van een officier wordt afgewezen of dat hoger beroep wordt ingesteld.

(3) Zaken waarin een deskundigenrapport moet worden opgesteld blijken in de praktijk minder geschikt voor de afhandeling via snelrecht. Het is veelal niet mogelijk om binnen de termijn van inbewaringstelling een afgewogen rapportage op te stellen. Binnen de termijn van de inverzekeringsstelling is dit zelfs praktisch uitgesloten.

(4) Ook zaken waarin een slachtoffer gebruik wil maken van het wettelijke recht om gehoord te worden of deze zich op grond van artikel 51 a Sv wil voegen voor een schadevergoeding, zijn minder geschikt voor behandeling via (super)snelrecht. Het is in de meeste gevallen niet mogelijk om het slachtoffer zich binnen de termijn van de inbewaringstelling te laten voegen en hem op de hoogte te brengen van de plaats en het tijdstip van de zitting. Bovendien zijn veel slachtoffers in de gevallen waarin fysiek geweld tegen hen gebruikt is, op een dergelijk korte termijn mentaal of fysiek nog niet in staat ter zitting te verschijnen.

Supersnelrecht

De rechtbanken Rotterdam, 's-Gravenhage en Zwolle-Lelystad hebben laten weten momenteel een supersnelrechtprocedure te kennen. Bij deze rechtbanken wordt de supersnelrechtprocedure hoofdzakelijk gebruikt voor de berechting van zogenaamde veelplegers. De procedure staat in beginsel ook open voor het berechten van verdachten van andere delicten waaronder geweld tegen hulpverleners en ambtsdragers. In 2006-2007 hebben bij de rechtbanken Den Bosch en Amsterdam *pilots* met supersnelrecht plaatsgevonden. Naast zaken van eenvoudige aard waren ook zaken met (verbaal) geweld tegen hulpverleners, politiefunctionarissen en andere hulpverleners voorzien om op die zittingen behandeld te worden. De rechtbanken hebben daartoe gedurende lange tijd zittingstijd gereserveerd, maar tijdens de *pilots* bleek dat in veel zaken de stukken niet tijdig aangeleverd konden worden. Op basis van de ervaringen in de *pilots* is besloten niet langer aparte supersnelrechtzittingen (binnen de termijn van de inverzekeringsstelling) te houden en de praktijk met snelrecht (behandeling binnen de termijn van de inbewaringstelling) te continueren.

Tevens merkt de Raad op dat een aparte zitting voor de behandeling van zaken via supersnelrecht alleen haalbaar is bij de grote rechtbanken. Bij deze rechtbanken is het aanbod van zaken die hiervoor in aanmerking komen van voldoende omvang om een supersnelrechtzitting te kunnen

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 12 juni 2008
kenmerk UIT 12703 ONTW / AS
pagina 3 van 4

vullen. De gewone snelrechtzittingen werken voor de middelgrote en kleinere rechtbanken voldoende of zijn juist niet succesvol om redenen hierboven genoemd. Wel bestaat bij de meeste rechtbanken in speciale gevallen, zoals bij vormen van grootschalig geweld of vandalisme, de mogelijkheid voorzieningen te treffen om berechting op een kortere termijn te laten plaatsvinden.

Avond- en weekendzittingen

Bij geen van de rechtbanken vinden 's avonds en in de weekeinden (super)snelrechtzittingen plaats. Aan zittingen op deze tijdstippen of dagen bestaat geen enkele noodzaak omdat de zaken goed binnen de termijn van in verzekeringstelling respectievelijk in bewaringneming kunnen worden afgedaan. Daarbij speelt bovendien het kostenaspect een rol: zittingen in de avond- en weekenduren zijn kostbaar en vergen ingrijpende aanpassingen in de organisatie van de gerechten en andere betrokken partijen.

Conclusies

Geconcludeerd kan worden dat bijna alle rechtbanken een vorm van (super)snelrecht kennen, waardoor het mogelijk is verdachten, al dan niet in het kader van een lik-op-stuk-beleid, op korte termijn te berechten. De gekozen oplossing varieert echter per gerecht, waarbij met name de omvang van de rechtbank en het zaakaanbod bepalend zijn.

De Raad geeft u bij het formuleren van een inhoudelijke reactie op de motie Teeven en Heerts de volgende overwegingen mee.

Indien besloten wordt het bereik van de (super)snelrechtprocedures te verbreden, dan is wenselijk eerst te onderzoeken welke zaken voor deze wijze van behandeling in aanmerking komen. Uit de inventarisatie onder de rechtbanken blijkt dat in feite alleen eenvoudige zaken voor (super)snelrecht in aanmerking komen. Het gaat om zaken met een eenvoudig feitencomeplex, waarin geen deskundigenrapport opgesteld hoeft te worden en waarin het slachtoffer geen gebruik wil maken van zijn spreekrecht of zich als benadeelde partij wil voegen. Bovendien zijn alleen zaken waarop voorlopige hechtenis staat geschikt voor (super)snelrecht.

De logistiek rondom een zitting en de dossiervorming verdienen veel aandacht bij de besluitvorming over de uitbreiding van (super)snelrecht. De praktijk heeft geleerd dat veel dossiers op (super)snelrechtzittingen onvolledig zijn, hetgeen tot veel aanhoudingen heeft geleid. Dit heeft een averechts effect op de realisatie van het onderliggende doel, te weten snelle berechting in het kader van een lik-op-stuk-beleid. (Super)snelrecht kan alleen effectief zijn als de logistiek en de dossiervorming op orde zijn.

De Raad onderschrijft de conclusie van de rechtbanken dat er op dit moment geen noodzaak is om structureel avond- en weekendzittingen te houden. De termijnen van de in verzekeringstelling respectievelijk in bewaringstelling bieden het openbaar ministerie, de verdediging en de Rechtspraak net voldoende ruimte om zaken op een deugdelijke wijze voor te bereiden. De behandeling van een zaak ter zitting op een kortere termijn dan die van de in verzekeringstelling zal tot onoverkomelijke logistieke problemen leiden. Mocht u desondanks de wens hebben tijdens de

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 12 juni 2008
kenmerk UIT 12703 ONTW / AS
pagina 4 van 4

avonduren en in de weekeinden (super)snelrechtzittingen te laten plaatsvinden, dan zal de Rechtspraak veel extra middelen nodig hebben om openstelling op deze tijdstippen mogelijk te maken. De Raad zal in dat geval een werklast- en kosteninschatting te maken en een financiële claim formuleren.

De Raad is vanzelfsprekend bereid in nader gesprek met u van gedachten te wisselen over de inhoud van deze brief.

Hoogachtend,

F.W.H. van de Emster
Voorzitter

